

KRONIKA

Sprawozdanie

Spotkanie kierowników katedr zakładów psychologii na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym

W siedzibie Zakładu Psychologii Medycznej WUM odbyło się robocze spotkanie kierowników katedr i zakładów psychologii uczelni medycznych. Dotyczyło ono kształcenia w zakresie psychologii na uczelniach medycznych zarówno w kontekście działań bieżących, jak i przyszłych. Ważnym powodem, dla którego spotkanie to zostało zorganizowane, była ożywiona kampania medialna dotycząca braku umiejętności prowadzenia przez lekarzy dialogu z pacjentami i ich rodzinami, która toczyła się na przełomie roku. W dużym stopniu była ona spowodowana nagromadzeniem się skarg pacjentów zgłaszanych m.in. do rzecznika praw pacjenta i rad lekarskich. Spotkało się to z dużym oddźwiękiem medialnym.

W ostatnich miesiącach ubiegłego roku Pan Minister Zdrowia Bartosz Arłukowicz powołał Komisję ds. Humanizacji Medycyny m.in. w trosce o poprawę jakości komunikacji w tym zakresie. W skład tego kolegialnego ciała z ramienia naszej uczelni weszli prof. dr hab. med. Tomasz Pasierski i dr hab. Krzysztof Owczarek, prof. WUM. Z ich inicjatywy powstała propozycja powołania przez Ministerstwo Zdrowia do życia nowego przedmiotu na studiach lekarskich – relacje lekarz-pacjent.

Porządek zebrania dotyczył szczegółowego przedstawienia tego wniosku mającego na celu wykorzystanie wiedzy psychologicznej w celu poprawy kontaktu lekarzy z pacjentem i ich rodzinami. Drugim punktem obrad była informacja o aktywności Zakładu Psychologii Medycznej w zakresie nauczania psychologii lekarskiej dla wydziałów lekarskich, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów relacji lekarz-pacjent i właściwej

komunikacji. Te zagadnienia zaprezentowały adiunkt i asystent ZPM WUM dr n. med. Dorota Włodarczyk i mgr Magdalena Łazarewicz. Ich wystąpienie było poświęcone wykorzystaniu współczesnej wiedzy psychologicznej oraz nowatorskich metod nauczania w celu podnoszenia umiejętności przyszłych lekarzy w relacji z pacjentem w ramach programowych zajęć akademickich realizowanych obecnie w naszej jednostce. Zespół ZPM WUM konsekwentnie od wielu lat działa w tym kierunku, proponując podejście, gdzie w centrum zainteresowania jest pacjent i lekarz jako ważni partnerzy wzajemnej relacji.

Ostatnim punktem programu była ożywiona dyskusja, w trakcie której stwierdzono, że w ramach dotychczasowej liczby godzin danej do dyspozycji jednostkom nauczającym psychologii (zazwyczaj 30 lub mniej godzin dydaktycznych) niezwykle trudno jest wpoić i wykształcić właściwe kompetencje przyszłych lekarzy w zakresie kreowania obopólnie satysfakcjonujących relacji z pacjentem. W związku z tym nietrudno się zgodzić, że w niektórych przypadkach lekarze przejawiają niewystarczającą wiedzę oraz umiejętności w tym zakresie. Może to się uwidocznić zwłaszcza w sytuacjach stresowych oraz wtedy, gdy w grę wchodzi element zaskoczenia i pojawiają się nowe, nieprzewidziane elementy rzeczywistości. Przy formułowaniu generalnych ocen jednak trzeba mieć na względzie, że lekarz w swojej praktyce klinicznej staje czasem przed wyzwaniem, przed którym w normalnej sytuacji nigdy nie powinien stanąć. Należy mieć również na względzie, że wobec często nieskoordynowanych, chaotycznie wprowadzanych przemian w naszej służbie zdrowia pełnienie funkcji lekarza przypomina czasami zajęcie zupełnie ekstremalne. Prócz klinicznej pracy, która w

tym wszystkim wydaje się najłatwiejsza, biurokratyczna rzeczywistość często piętrzy przed lekarzami trudności i niespodzianki nie do zaakceptowania. Dużo prawdy zawiera opinia, że wszystko, co się robi, można robić lepiej, można się jeszcze bardziej starać. Należy jednak dać możliwość psychologom, w ramach prowadzonych zajęć na uniwersytetach i akademiach medycznych, nauczania umiejętności komunikowania się z pacjentem. W zakresie dotychczasowych możliwości robimy to, na co nam pozwalają bezwzględne i nieprzekraczalne ramy czasowe. Spoczywa na nas odpowiedzialność za przygotowanie przyszłych lekarzy do pracy, której niezwykle ważnym elementem jest komunikowanie się z pacjentem oraz z jego rodziną. Mając to na względzie, prof. T. Pasierski wraz z prof. K. Owczarkiem sformułowali propozycję – powołania do życia nowego przedmiotu relacje lekarz-pacjent.

W trakcie tego spotkania powołany został Zespół Roboczy ds. Nauczania Psychologii w Medycynie i wybrano prof. Krzysztofa Owczarka na jego przewodniczącego. Zespół zaproponował, aby przedmiot ten nazywał się psychologia relacji z pacjentem. Rekomendowany przez ww. Zespół Roboczy przedmiot powinien mieć następujący przebieg nauczania:

- na III roku – przedmiot podstawy psychologii medycznej (co najmniej 30 godzin);
- na V roku – psychologia relacji z pacjentem.

Mamy nadzieję, że za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia uda się wdrożyć tę niezbędną inicjatywę do programu nauczania na studiach lekarskich i osiągnąć cel w postaci lepszego wykorzystania psychologów klinicznych i psychologów zdrowia w toku nauczania metod dotyczących kształtowania właściwych relacji lekarz-pacjent.

Prof. **Krzysztof Owczarek**